Pravidla a doporučení pro vypracování disertační práce, metodiky disertační práce a literární rešerše pro studenty doktorských studijních programů na FLD

Článek 1
Úvodní ustanovení

(1) Toto nařízení děkana je platné pro Fakultu lesnickou a dřevařskou (dále jen „FLD“) České zemědělské univerzity v Praze (dále jen „ČZU“) a stanovuje pokyny pro zadávání závěrečných disertačních prací (dále jen „DisP“), pro vypracování Zadání DisP, Metodiky DisP, Literární rešerše k tématu své disertační práce a vlastní DisP pro doktorské studijní obory a programy (dále jen „DSP“) na FLD.

(2) Toto nařízení je zpracováno zejména v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, platným Studijním a zkušebním řádem pro studium v doktorských studijních programech na ČZU v Praze (dále též jen „SZŘ“) a platným nařízením děkana týkajícím se Pravidel a požadavků pro DSP na FLD.

Článek 2
Pravidla pro zadávání disertačních prací a vypracování zadání disertační práce

(1) Oborová rada DSP (dále „OR“) pravidelně, nejméně jednou ročně před zahájením přijímacího řízení, projednává rámcová témata nebo tematické okruhy DisP a školitele pro tato témata.

(2) Tato témata nebo tematické okruhy jsou zveřejněny ve veřejné části internetových stránek FLD. Témata DisP mohou školitelé zveřejnit prostřednictvím Univerzitního informačního systému (dále jen „UIS“) https://is.czu.cz.

(3) Po dohodě se školitelem může student realizovat DisP na téma, které sám navrhne.

(4) Vypsané téma DisP musí souviset s profilem absolventa daného DSP.

(5) Zadání DisP bude vytvořeno i schváleno prostřednictvím UIS. Za formální i odbornou správnost zadání DisP je odpovědný školitel. Zadání DisP musí být vytvořeno do 6 měsíců po zápisu studenta do studia a je platné po schválení děkanem.

(6) V případě, že během výzkumu dojde k zásadním změnám v rámci zadání DisP, např. v cílech či metodice, musí dojít k úpravě zadání DisP. Toto zadání DisP musí opět schválit školitel, předseda oborové rady a děkan. Obsah zadání je popsán v Metodických pokynech pro zadání, vypracování a obhajoby DisP a dalších prací v rámci DSP na FLD.

Student se při zpracování DisP řídí platným SZŘ, individuálním studijním plánem, platným nařízením děkana týkajícím se Pravidel a požadavků pro DSP, harmonogramem FLD, pokyny školitele, příp.

(7) konzultanta a oborové rady. Při zpracování DisP je doporučeno řídit se Metodickými pokyny pro zadání, vypracování a obhajoby DisP a dalších prací v rámci DSP na FLD.

Článek 3

Pravidla pro odevzdání a posuzování DisP

(1) Termín odevzdání DisP se řídí individuálním studijním plánem studenta, platným SZŘ a platným nařízením děkana týkajícím se Pravidel a požadavků pro DSP na FLD.

(2) Student odevzdává svou DisP v elektronické a v tištěné podobě, a to dle platného SZŘ a platného nařízení děkana týkajícího se Pravidel a požadavků pro DSP na FLD.

(3) Po odevzdání DisP je nezávislým systémem provedena kontrola plagiátorství a jejím předmětem je zjištění shody DisP studenta s texty jiných autorů.

(4) Pokud je shoda DisP s texty jiného autora větší nebo rovna 20 %, je povinností školitele DisP se k této shodě vyjádřit. Do této shody se nezapočítává kapitola výsledky práce, a to v případě, kdy se jedná o DisP v podobě komentovaného souboru publikovaných článků, tedy jestliže jsou v práci uvedeny vědecké články, kde je autor DisP uveden v autorském kolektivu (platí také pro níže uvedené body 5 až 7 v článku 3).

(5) Za nevyhovující je považována i DisP, v jejímž textu nejsou řádné citace více než 20 % bibliografických zdrojů, které jsou uvedeny na konci DisP v seznamu informačních zdrojů.

(6) Za nevyhovující lze v této fázi považovat i DisP, která se shoduje s texty jiného autora v rozsahu nad 20 % i s uvedením řádných citací, neboť jsou převzaty jako kompilát zpracovaných ucelených částí jiného autora.

(7) Za nevyhovující se nepovažuje shoda DisP s již dříve publikovanými texty autora (např. diplomová práce). Velikost takové shody (součet shod s jednotlivými pracemi) nesmí překročit 20 %.

(8) Rozhodnutí o tom, zda je či není DisP možné považovat za navyhovující („plagiát“), přísluší komisi při státní doktorské zkoušce (dále jen „SDZ“), před kterou se obhajoba studentem koná.

(9) Pokud je DisP označena komisí dle předchozího bodu za plagiát, je studentovi uděleno hodnocení „nevyhověl“ a celý případ je předán k řešení příslušné disciplinární komisi FLD.

(10) Disciplinární komisi FLD je případ plagiátorství, definovaného podle předchozích bodů článku 2, předán i v případě, že k obhajobě studentem před komisí při SDZ nedojde.

(11) Vlastní proces obhajoby DisP se řídí dle platného SZŘ a platného nařízení děkana týkajícího se Pravidel a požadavků pro DSP na FLD, průběh obhajoby dle Metodických pokynů pro zadání, vypracování a obhajoby Disertačních prací, SDZ a dalších prací v rámci DSP na FLD.

(12) O přiřazení ke komisi SDZ je student informován prostřednictvím UIS a dále též emailem automaticky rozesílaným prostřednictvím UIS.

(13) Termín a místo obhajoby DisP a SDZ jsou zveřejněny v UIS, ve veřejné části webových stránek ČZU a úřední desce FLD.

Článek 4

Vypracování metodiky disertační práce

(1) Metodika DisP musí být odevzdána podepsaná školitelem do tří měsíců od zapsání do studia v tištěné podobě na oddělení VaV FLD a vložena do UIS (pokud proděkan pro vědu a výzkum (dále jen „proděkan pro VaV“) v daném roce nestanoví jiné podmínky odevzdání metodiky DisP).

(2) Metodiku DisP schvaluje příslušná OR (dle platné směrnice rektora – Jednací řád oborových rad). V případě, že OR schválí Metodiku DisP, tak formou zápisu z jednání předá předseda OR tuto informaci na oddělení VaV. Proděkan pro VaV zapíše v systému UIS splnění této povinnosti v rámci individuálního studijního plánu studenta.

Článek 5

Vypracování literární rešerše

(1) Zpracování literární rešerše k tématu DisP musí být odevzdána do 30. září v akademickém roce, kdy byl student zapsán do studia. Konkrétní termín odevzdání literární rešerše stanovuje proděkan VaV.

(2) Způsob odevzdání literární rešerše stanoví každoročně proděkan VaV FLD.

(3) V rámci této studijní povinnosti proběhnou povinné obhajoby těchto rešerší, při kterých student může zároveň obhajovat veškerou dosavadní činnost během 1. ročníku doktorského studia, a to na základě pokynu předsedy komise. Komise je složena ze členů oborových rad jednotlivých studijních programů FLD. Členy komise jmenuje děkan. Obsah prezentace pro obhajoby Literární rešerše je uveden v Metodických pokynech pro zadání, vypracování a obhajoby DisP a DSP a dalších prací v rámci DSP na FLD.

(4) O obhajobě Literární rešerše vypracuje komise stručný posudek, v kterém budou uvedena doporučení a stanoviska pro studenta a OR. OR při hodnocení kvality Literární rešerše přihlédne ke stanovisku komise. Následně rozhodne ve formě (i) student musí přepracovat svou Literární rešerši, znovu předložit a obhájit před komisí, (ii) nedostatky Literární rešerše nejsou závažného charakteru a OR požaduje DisP přepracovat dle připomínek OR a již předložit pouze OR k opětovnému posouzení, (iii) Literární rešerše splňuje všechny požadavky, je kvalitně zpracována a obhájena před komisí. V tomto případě OR formou zápisu z jednání předá tuto informaci na oddělení VaV FLD. Proděkan pro VaV zapíše v systému UIS splnění této povinnosti v rámci individuálního studijního plánu studenta.

Článek 6

Závěrečná ustanovení

(1) Toto nařízení platí a je závazné pro všechny studenty DSP na FLD.

(2) Toto nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem zveřejnění ve veřejné části internetových stránek ČZU.

V Praze 17. března 2021

prof. Ing. Róbert Marušák, PhD.
děkan FLD

Příloha

Metodické pokyny pro zadání, vypracování a obhajoby Disertačních prací a SDZ a dalších prací v rámci DSP na FLD

(I)
Zadání Disertační práce

Zadání DisP obsahuje (a) název práce, (b) cíle práce, (c) metodiku, (d) doporučený rozsah, (e) klíčová slova, (f) doporučené zdroje, (g) školitele, (h) konzultanta.

a. Název práce
   Musí jednoznačně specifikovat a zužovat téma (časově, místně, hlediskem přístupu, použitou metodou, výzkumným vzorkem atd.). Název by měl být stručný, jasný, jednoznačný, aby se dal jednoznačně pochopit jeho význam. Měl by obsahovat odborný pojem či pojmy z terminologie oboru, jímž se práce zabývá. Změnu názvu práce může povolit oborová rada na základě žádosti školitele.

b. Cíle práce
   Cíle práce musí být formulovány jednoznačně a srozumitelně. Musí být konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené. V této části zadání mohou být uvedeny také hypotézy. Ty se stanovují jako řešení problému nebo vztah mezi specifikovanými proměnnými.

c. Metodika
   Metodika jasně popisuje klíčové metodické části práce; např. lokality sběru dat, časové období sběru dat, stanovený minimální rozsah počtu měření a vzorků, použité statistické postupy atd. Součástí metodiky je i harmonogram odevzdání klíčových součástí DisP školitelovi. Student je povinen se tímto harmonogramem při zpracování DisP řídit. Harmonogram DisP může být upraven na základě pokynů školitele, a to vzhledem k objektivním důvodům vyplývajících z průběhu řešení práce. V případě úpravy změny harmonogramu na základě těchto okolností a souhlasu školitele nemusí být upraveno zadání práce a opět schváleno děkanem.

d. Doporučený rozsah DisP
   Doporučený rozsah DisP bez příloh je pro jednotlivé DSP stanoven platným nařízením děkana týkajícím se Pravidel a požadavků pro DSP na FLD.

e. Klíčová slova
   4-7 klíčových slov, která nesmí být součástí názvu práce.

f. Doporučené zdroje
   Alespoň 10 zdrojů vědecké literatury, naprostá většina z cizojazyčné. Literatura musí být aktuální a odpovídající současné úrovni poznání v daném oboru.

g. Školitel
   Pro konkrétní DisP schvaluje školitele oborová rada. Školitel vede studenta DSP po celou dobu studia. Děkan může v průběhu studia změnit školitele DisP po projednání oborovou radou.

h. Konzultant
   V případě, že téma DisP vyžaduje potřebu specifického vedení nebo profesních konzultací, které nemůže vykonávat školitel, je jmenován konzultant, který zabezpečuje se školitelem dohodnutou část studia studenta DSP. Konzultantem je zpravidla přední odborník s vědeckou hodností nebo akademickým titulem „doktor“ a navrhuje ho školitel. Konzultanta po schválení oborovou radou jmenuje děkan dle platného SZŘ.

(II)
Forma zpracování disertační práce

Dle § 47 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb. se studium řádně ukončuje státní doktorskou zkouškou a veřejnou obhajobou DisP, kterými se prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo k samostatné teoretické a tvůrčí umělecké činnosti. DisP musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění.

Disertační práce se člení na:

- úvodní část;
- hlavní textovou část;
- přílohy;
- závěrečnou část.

Do minimálního rozsahu DisP stanoveného OR se započítává pouze odborný text z hlavní textové části, a to bez seznamu citované literatury.

Úvodní část zahrnuje:

a. přední desku a přídeští
   - přední deska obsahuje podstatné prvky titulního listu: název školy (Česká zemědělská univerzita v Praze) a fakulty (Fakulta lesnická a dřevařská), označení typu práce (Disertační práce), jméno autora a rok vypracování;
b. titulní list
   - obsahuje název školy a fakulty, název studijního programu, název práce v českém a anglickém jazyce, jméno autora, jméno školitele, příp. konzultanta, počet příloh, místo a rok zpracování;
c. zadání DisP (viz výše);
d. anotaci
   - anotací se rozumí stručná charakteristika DisP z hlediska na její obsah, metodiku, výsledky a přínos (v českém, anglickém a některém dalším světovém jazyce), a to maximálně v rozsahu jedné strany;
e. klíčová slova v českém a anglickém jazyce (viz výše);
f. prohlášení o samostatném zpracování a citaci všech použitých pramenů;

g. poděkování (nepovinné)
h. obsah;
i. seznam používaných symbolů a zkratek (řazených abecedně);
j. seznam tabulek a seznam obrázků (spolu s číslem stránky, na níž jsou otištěny).

Hlavní textová část obsahuje:

a. úvod;
b. cíle a hypotézy práce;
c. literární rešerši na téma DisP;
d. metodiku práce popisující řešení a výsledky výzkumu;
e. výsledky práce;
f. diskusi (zejména syntéza výsledků, konfrontace výsledků, názorů a doporučení DisP s jinými studiemi atd.);
g. závěr (shrnutí nejvýznamnějších poznatků a výsledků práce, uvedení přínosu pro vědní obor, praxi, společnost atd.);
h. seznam citované literatury, případně dalších zdrojů.

Forma citací v textu a forma soupisu bibliografických citací a dalších zdrojů je na základě doporučení školitele převzata z uznávaného vědeckého periodika, případně může být DisP zpracovaná podle ČSN ISO 690 Dokumentace – Bibliografické citace a ČSN ISO 690–2 Informace a dokumentace – Bibliografické citace – část 2: Elektronické dokumenty anebo jejich části.
V seznamu citované literatury se uvádí pouze zdroje, na které je v textu odkaz. Doporučuje se seznam citované literatury seřadit abecedně podle autorů a roku vydání.

V případě, že má DisP podobu komentovaného souboru publikovaných článků, je nezbytnou součástí práce odborný text v rozsahu minimálně 30 normostran, který zahrnuje zejména:

a. úvod;
b. cíle a hypotézy práce;
c. literární rešerše na téma DisP;
d. metodika práce popisující řešení (popsány pouze zásadní metodické postupy vedoucí k plnění cílů DisP);
e. výsledky - separáty vědeckých článků (ty nejsou součástí přílohy);
f. diskuse (zejména syntéza výsledků DisP, konfrontace výsledků, názorů a doporučení DisP s jinými studiemi atd.);
g. závěr (shrnutí nejvýznamnějších poznatků a výsledků práce, uvedení přínosu pro vědní obor, praxi, společnost atd.);
h. seznam citované literatury, případně dalších zdrojů.

Přílohy

Do příloh se umísťují např. další informace doplňující hlavní text, např. vysvětlení metod a technik výzkumu, které jsou shrnuty v textu, obrazová dokumentace, uživatelské příručky a návody na použití, tabulky, obrázky, fotografie apod. Jsou-li přílohy rozsáhlé, mohou být svázány jako samostatný díl. Jednotlivé části přílohy se musí jednoznačným označením zřetelně oddělit. Každá jednotlivá příloha musí začínat na nové stránce.

Závěrečná část zahrnuje:

a) rejstřík (nepovinně);
b) errata (jsou-li potřeba);
c) zadní přídeští a desku;
d) dodatky (CD ROM, vzorky aj.).

(III)

Harmonogram pro SDZ a obhajoby DisP

Doporučený harmonogram pro SDZ

a) SDZ je komisionální a ústní. SDZ zahájí předseda komise, příp. předsedající, představí členy komise a dá návrh na ustanovení zapisovatele a skrutátora a nechá o nich členy komise hlasovat. Následně předá slovo školiteli (ten není členem komise), který stručně představí studenta a jeho dosavadní činnost a aktivity v rámci doktorského studia a téma DisP. Předseda následně předá slovo studentovi.

b) SDZ se skládá z odborné rozpravy k řešené problematice a třech odborných předmětů vyplývajících z tematiky DisP.

c) Student formou prezentace stručně představí téma své DisP (úvod k části SDZ - odborná rozprava k řešené problematice). Prezentace by měla být připravena v programu PowerPoint či v programech jemu podobných. Délka prezentace je doporučena 15 – 20 min.

d) Poté je zahájena odborná rozprava k řešené problematice. Student zaujme stanoviska k řešenému tématu, zodpoví dotazy členů komise, a to dle pokynů předsedy komise.

e) Následuje zkoušení ze třech odborných předmětů vyplývajících z tematiky DisP.

f) Poté, co uchazeč zodpoví všechny dotazy z komise (případně některé nezodpoví), veřejnou část ukončuje předseda komise.

g) Po uzavření veřejné rozpravy vyloučí předsedající z jednání všechny hosty včetně uchazeče a zahájí neveřejné zasedání komise, kterého se mohou zúčastnit členové komise. V této části je rozhodnuto o výsledku SDZ.

h) Výsledek SDZ se stupněm „prospěl(a)“ je podmíněn výsledkem „prospěl(a)“ ve všech předmětech SDZ. Pokud student neprospěje v jednom nebo více předmětech, nebo v odborné rozpravě o problematice DisP, musí SDZ opakovat v celém rozsahu.

i) Vyhlášení výsledku je veřejné.

j) O SDZ zkušební komise vydá zápis na jednotném tiskopise a záznam o SDZ je evidován v informačním systému ČZU. V případě, že student SDZ nesloží, je možno SDZ opakovat nejdříve po uplynutí šedesáti kalendářních dnů od data neúspěšného pokusu o složení SDZ.

Doporučený harmonogram pro obhajoby DisP

a) Obhajoba je veřejná. Zahájí ji předseda komise, příp. předsedající, představí členy komise a dá návrh na ustanovení zapisovatele a skrutátora a nechá o nich členy komise hlasovat. Dále sdělí téma disertační práce a přehled významných publikovaných původních vědeckých prací studenta. Následně předá slovo školiteli (ten není členem komise), který stručně představí studenta a jeho dosavadní činnost a aktivity v rámci doktorského studia. Předseda následně předá slovo studentovi.

b) Student formou prezentace stručně představí svou DisP a její přínos. Prezentace by měla být připravena v programu PowerPoint či v programech jemu podobných. Délka prezentace je doporučena 20 – 25 min.

c) Oponenti přednesou posudky; za nepřítomného oponenta přečte posudek předsedající nebo jiný stanovený člen komise pro obhajoby.

d) Student zaujme stanovisko k posudkům oponentů, zodpoví dotazy oponentů, a to dle pokynů předsedy komise.

e) Poté, co uchazeč zodpoví všechny dotazy z komise (případně některé nezodpoví), rozpravu ukončuje předseda komise.

f) Po uzavření veřejné rozpravy vyloučí předsedající z jednání všechny hosty včetně uchazeče a zahájí neveřejné zasedání komise, kterého se mohou zúčastnit členové komise pro obhajobu DisP, v případě souhlasu všech členů komise i oponenti a školitel. Na neveřejném zasedání komise zhodnotí průběh obhajoby. O výsledku obhajoby se rozhoduje tajným hlasováním a hodnotí jej slovy: „obhájil (a)“, respektive „neobhájil (a)“. Následně předseda komise výsledek veřejně sdělí uchazeči.

g) Komise pro obhajobu DisP vede zápis o průběhu obhajoby DisP a přijatých usneseních, který podepisuje předseda komise pro obhajobu disertační práce a o hlasování je pořízen protokol, který podepisují všichni hlasující. Zápis a protokol je postoupen děkanovi.

(IV)
Metodika DisP

Metodika DisP obsahuje:

a) stručný současný přehled řešené problematiky;
b) stanovené vědecké hypotézy;
c) cíle práce;
d) podrobně popsané zvolené metody;
e) časový harmonogram řešení.

Rozsah metodiky DisP je přibližně 5 normostran odborného textu, a to bez seznamu citované literatury.

(V)

Literární rešerše a jejich obhajoba

Literární rešerše musí studentovi poskytnout informace o výzkumu, který byl na téma DisP již uskutečněn, včetně chyb, které byly při tomto výzkumu provedeny.

Cílem vypracování literární rešerše je vytvořit kritický přehled současných znalostí na téma DisP studenta. Jejím základním cílem je přinést studentovi aktuální přehled současné literatury o daném tématu a poskytnout podklad, z něhož je možné vyhodnotit správnost navrženého výzkumu a metodiky. Student může dále na základě literární rešerše nalézt nové vhodné metody pro vlastní výzkum a navázat na předchozí výzkumy.

Literární rešerše musí být zpracována velice kvalitně po odborné stránce a jednotlivé části na sebe musí logicky navazovat. Rešerše musí obsahovat relevantní bibliografické odkazy v konzistentním a vhodném formátu, používat správné odborné terminologie, být nezaujatým a uceleným přehledem dosavadního výzkumu dané problematiky a syntézou předložených informací.

Rozsah rešerše je minimálně 20 NS odborného textu, a to bez seznamu citované literatury.

Forma citací v textu a forma soupisu bibliografických citací a dalších zdrojů je na základě doporučení školitele převzata z uznávaného vědeckého periodika, případně může být DisP zpracovaná podle ČSN ISO 690 Dokumentace – Bibliografické citace a ČSN ISO 690–2 Informace a dokumentace – Bibliografické citace – část 2: Elektronické dokumenty anebo jejich části.

Na obhajobu literární rešerše si student musí připravit prezentaci, která by měla zejména obsahovat:

Prioritní část

- stručné shrnutí literární rešerše se zaměřením na vyhodnocení zjištěných dosavadních výsledků z vědeckých studií na dané téma ve vztahu k DisP studenta.

Část, která bude představena pouze na vyzvání předsedy komise

- dosavadní plnění ISP;
- návrh současné metodiky DisP;
- dosavadní aktivity a plnění cílů DisP;
- dosavadní výstupy, včetně informací o rozpracování článků a časopisů, kam budou zaslány, příp. další prezentace vlastních výsledků (konference, semináře atd.);
- zahraniční výjezdy;
- další plánované aktivity během doktorského studia.